

Briuselis, 2013 11 15
COM(2013) 906 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

siekiant ištaisyti perviršinio valdžios sektoriaus deficito padėtį Lenkijoje

{SWD(2013) 605 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

siekiant ištaisyti perviršinio valdžios sektoriaus deficito padėtį Lenkijoje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 7 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 126 straipsnį valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito;
- (2) Stabilumo ir augimo pakto pagrindinis tikslas yra patikimi valstybės finansai – priemonė sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir dideliame tvariam augimui, leidžiančiam kurti naujas darbo vietas;
- (3) 2009 m. liepos 7 d. pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 104 straipsnio 6 dalį Taryba nusprendė, kad Lenkijoje susidarė perviršinis deficitas, ir pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 104 straipsnio 7 dalį ir 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo¹ 3 straipsnį pateikė rekomendaciją dėl perviršinio deficito padėties ištaisymo ne vėliau kaip 2012 m.² Kad patikimai ir tvariai sumažintų valdžios sektoriaus deficitą, kad jis būtų 3 % BVP ar mažesnis, Lenkijos valdžios institucijoms rekomenduota 2009 m. įgyvendinti suplanuotas fiskalines skatinamąsias priemones, nuo 2010 m. užtikrinti bent 1¼ procentinio punkto BVP vidutinį metinį struktūrinį biudžeto koregavimą, nustatyti konkrečias priemones, kurių reikia siekiant iki 2012 m. sumažinti deficitą, kad jis nesiektų pamatinės vertės, ir nustatyti reformas, kuriomis vėlesniais metais neleidžiama didėti pirminėms einamosioms išlaidoms. Taryba nustatė 2010 m. sausio 7 d. terminą, iki kurio turėjo būti imtasi veiksmingų priemonių;
- (4) 2010 m. vasario 3 d., remdamasi Komisijos 2009 m. rudens prognoze, Komisija padarė išvadą, kad Lenkija ėmėsi reikalingų priemonių atsižvelgdama į 2009 m. liepos 7 d. Tarybos rekomendaciją valdžios sektoriaus deficitą sumažinti tiek, kad jis neviršytų Sutartyje numatytos pamatinės vertės, todėl jokių papildomų veiksmų pagal perviršinio deficito procedūrą imtis nereikėjo. Remdamasi savo 2011 m. rudens prognoze, Komisija nusprendė, kad Lenkija nesilaiko nurodymų ir paprašė jos imtis papildomų priemonių, kurias Lenkija priėmė ir viešai paskelbė iki 2012 m. sausio 10 d. Todėl 2012 m. sausio 11 d. Komisija patvirtino, kad Lenkijos valdžios

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

² Visi dokumentai, susiję su Lenkijos perviršinio deficito procedūra, pateikiami http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/poland_en.htm

institucijos ėmėsi veiksmingų priemonių siekdamos laiku ir tvariai ištaisyti perviršinio deficito padėtį, todėl jokių papildomų priemonių pagal perviršinio deficito procedūrą Lenkijai tuo metu imtis nereikėjo³;

- (5) 2013 m. birželio 21 d. Taryba padarė išvadą, kad Lenkija ėmėsi veiksmingų priemonių, tačiau įvyko nepalankių ekonominių įvykių, turinčių didelį poveikį viešiesiems finansams, todėl pateikė patikslintas rekomendacijas⁴. Taigi, Lenkija atitiko sąlygas, kuriomis perviršinio valdžios sektoriaus deficito padėties ištaisymo terminas gali būti pratęstas, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 5 dalyje. Taryba rekomendavo, kad Lenkija esamą perviršinio deficito padėtį ištaisyti iki 2014 m. Lenkija turėtų pasiekti nominalaus valdžios sektoriaus deficito tikslą, lygų 3,6 % BVP 2013 m. ir 3,0 % BVP 2014 m. ir atitinkantį metinį struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimą, sudarantį bent 0,8 % BVP 2013 m. ir 1,3 % BVP 2014 m. pagal atnaujintą Komisijos 2013 m. pavasario prognozę. Lenkija turėtų griežtai įgyvendinti jau priimtas priemones, jas papildydama kitomis pakankamomis priemonėmis perviršinio deficito padėčiai ištaisyti iki 2014 m. Visas neplanuotas pajamas Lenkija turėtų panaudoti deficitui mažinti. Taryba nustatė 2013 m. spalio 1 d. terminą, iki kurio Lenkija turi imtis veiksmingų priemonių ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4a dalį pateikti išsamią ataskaitą apie tiems tikslams pasiekti numatytą konsolidavimo strategiją. 2013 m. spalio 2 d. Lenkija pateikė ataskaitą apie veiksmingas priemones, kurią Komisija vėliau išanalizavo;
- (6) [2013 m. gruodžio 10 d.] pagal SESV 126 straipsnio 8 dalį Taryba nustatė, kad 2013 m. Lenkija nesiėmė veiksmingų priemonių atsižvelgdama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį;
- (7) pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnį Taryba turi atitinkamai valstybei narei pateikti rekomendacijas, kaip per nurodytą laikotarpį ištaisyti perviršinio deficito padėtį. Rekomendacijoje turi būti nustatytas ne ilgesnis kaip šešių mėnesių laikotarpis, per kurį atitinkama valstybė narė turi imtis veiksmingų priemonių perviršinio deficito padėčiai ištaisyti. Be to, rekomendacijoje ištaisyti perviršinio deficito padėtį Taryba turėtų reikalauti pasiekti metinius biudžeto tikslus, kurie pagal prognozę, kuria grindžiama rekomendacija, atitinka minimalų metinį struktūrinio balanso, t. y. pagal ciklą pakoreguoto balanso atmetus vienkartinės ir kitas laikinas priemones, pagerėjimą, kurio lyginamasis dydis būtų ne mažiau kaip 0,5 % BVP;
- (8) 2001–2011 m. realusis BVP per metus vidutiniškai augo 4 %, tačiau 2012 m. ekonominės veiklos sparta sulėtėjo iki 1,9 %. Pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiama ataskaita apie veiksmingas priemones, numatoma, kad 2013 m. realiojo BVP augimas toliau lėtės iki 1,5 % prieš atsigaudamas 2014 ir 2015 m., kai realusis BVP turėtų atitinkamai išaugti iki 2,5 % ir 3,8 %. Remiantis Komisijos 2013 m. rudens prognoze, 2013 m. realusis BVP augs 1,3 %, 2014 m. augimas paspartės iki 2,5 %, o 2015 m. – iki 2,9 %. Palyginti su Lenkijos valdžios institucijomis, Komisijos požiūris į vidaus paklausos augimą, ypač į privataus vartojimo ir privačių investicijų augimą prognozės laikotarpiu ne toks optimistinis;
- (9) Lenkijos valdžios institucijos numato, kad 2013 m. valdžios sektoriaus deficitas išaugs nuo 2012 m. buvusio 3,9 % BVP iki 4,8 % BVP dydžio. Vėliau dėl planuojamos

³ Komisijos komunikatas Tarybai „Biudžeto vykdymo vertinimas atsižvelgiant į perviršinio deficito procedūras, taikomas po Komisijos tarnybų 2011 m. rudens prognozės“, COM(2012) 4 *final*, 2012 I 11.

⁴ 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio valdžios sektoriaus deficito padėtį Lenkijoje.

pensijų reformos 2014 m. Lenkijos Finansų ministerija numato 4,5 % BVP perteklių, kurių visų pirma lems vienkartinis 8,5 % BVP turto perdavimas. 2015 m. numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas vėl pasieks 3 % BVP;

- (10) 2013 ir 2014 m. Komisijos prognozė panaši į Lenkijos valdžios institucijų prognozę. Joje taip pat numatytas 4,8 % BVP deficitas 2013 m. Pablogėjimą, palyginti su PDP pagrindiniame scenarijuje numatytu 3,9 % BVP, daugiausia lėmė sumažėjusios pajamos. Dėl planuojamos pensijų reformos prognozuojama, kad 2014 m. valdžios sektoriaus balansas bus perteklinis (+4,6 % BVP). Kalbant apie 2015 m., Komisijos nuomonė ne tokia optimistinė kaip Lenkijos valdžios institucijų ir ji numato, kad valdžios sektoriaus deficitas sudarys 3,3 % BVP. 0,3 procentinio punkto BVP skirtumas susidarė daugiausia dėl mažesnių einamųjų pajamų, remiantis mažesne nominaliojo BVP augimo projekcija, ir didesnių valdžios išlaidų tarpiniam vartojimui. Deficito tikslams kyla su įgyvendinimu susijusi rizika;
- (11) be to, reikia pažymėti, kad dabartinė deficito prognozė remiasi ESS-95. Nuo 2014 m. rudens įsigalios naujas taisyklių rinkinys (ESS-2010). Pagal naują taisyklių rinkinį turto perdavimas nebebus skaičiuojamas kaip valdžios sektoriaus pajamos, todėl numatoma, kad valdžios sektoriaus balansas bus neigiamas – deficitas 2014 m. sieks 4,2 % BVP, o 2015 m. – 3,9 % BVP⁵. Kadangi dėl panaikinimo Taryba nuspręs remdamasi PDP duomenimis, kuriuos Eurostatas 2015 m. pavasarį įvertins pagal ESS-2010, reikėtų papildomų priemonių, kuriomis būtų kompensuoti tie pensijų reformos aspektai, kuriais pagal ESS-2010 deficitas nebebus mažinamas;
- (12) ir Lenkijos valdžios institucijos, ir Komisija numato, kad bendroji valdžios sektoriaus skola visą nagrinėjamą laikotarpį neviršys 60 % ribos. Pagal Komisijos 2013 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis su BVP turėtų sumažėti nuo 55,6 % 2012 m. iki 51 % 2014 m., visų pirma dėl paskelbto 8,5 % BVP pensijų fondų turto perdavimo, prieš vėl pradėdamas pamažu augti iki 52,5 % 2015 m.;
- (13) kad perviršinio deficito padėtis būtų ištaisyta iki 2014 m. termino pagal tuomet galiosiančias ESS-2010 taisykles ir užtikrintas ištaisymo tvarumas, reikėtų 2014 m. imtis papildomų struktūrinių priemonių, kurios sudarytų ne mažiau kaip 1,6% BVP, neįskaitant priemonių, jau įtrauktų į Komisijos 2013 m. rudens prognozę (dėl kurių pagal ESS-2010 struktūrinis deficitas pagerėtų 0,6 % BVP 2014 m.). Kadangi dalis reikiamo koregavimo yra susijusi su perėjimu nuo ESS-95 prie ESS-2010, be to, dėl tokių metinių priemonių (kurių vertė viršytų 2009 m. liepos 7 d. Tarybos rekomendaciją (1¼ % BVP) ir 1,3 % BVP, kurių reikalaujama pasiekti pagal 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją) gerokai sumažėtų produkcija tuo metu, kai gamybos apimtys atotrūkis tebėra neigiamas, tikslinga nustatyti terminą 2015 m.;
- (14) atsižvelgiant į didelį netikrumą, susijusį su ekonominiais ir biudžeto pokyčiais, galutiniams ištaisymo laikotarpio metams rekomenduojamas biudžeto tikslas turėtų būti aiškiai mažesnis už pamatinę vertę, kad per prašomą terminą būtų užtikrintas veiksmingas ir tvarus ištaisyimas;
- (15) todėl perviršinio deficito padėties ištaisyimas iki 2015 m. atitiktų tarpinį nominalaus deficito tikslą, lygų 3,9 % BVP 2014 m. (atmetus pensijų turto perdavimą), ir galutinį

⁵ Pagal ESS-2010 dėl toliau išvardyto planuojamos pensijų reformos poveikio deficitas mažinamas nebebus: vienkartinis 8,5 % BVP vertės turto perdavimas 2014 m., reguliarus turto perdavimas 2014 m. (0,3 % BVP) ir 2015 m. (bendras poveikis – 0,6 % BVP). Pagal naujas taisykles bus atsižvelgiama tik į pirmos pakopos dalyvių skaičiaus pokyčius (0,2 % BVP 2014 m., bendras poveikis – 0,4 % BVP 2015 m.). Nors numatoma, kad perėjimas prie ESS-2010 turės teigiamą poveikį BVP rodikliams, didesnio BVP poveikis fiskaliniams duomenims bus nedidelis.

tikslą – 2,8 % BVP 2015 m. Su šiais tikslais susijęs struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimas būtų 1 % BVP 2014 m. ir 1,2 % BVP 2015 m., atsižvelgiant į priemones, įtrauktas į Komisijos 2013 m. rudens prognozę, dėl kurių numatytas struktūrinio balanso pagerėjimas pagal ESS-2010 sudarytų 0,6 % BVP 2014 m. ir 0,2 % BVP 2015 m. Tai reiškia, kad, be Komisijos 2013 m. rudens prognozėje jau numatytų priemonių (neįskaitant pensijų reformos turto perdavimo), būtinos papildomos priemonės, sieksiančios 0,4 % BVP 2014 m. ir 1 % BVP 2015 m.,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

- (1) Lenkija turėtų patikimai ir tvariai panaikinti perviršinio deficito padėtį iki 2015 m.
- (2) Lenkija turėtų pasiekti nominalaus deficito tikslą, lygų 4,8 % BVP 2013 m., 3,9 % BVP 2014 m. ir 2,8 % BVP 2015 m. (neįskaitant pensijų reformos turto perdavimo poveikio). Tai atitinka struktūrinio balanso pagerėjimą, lygų 1 % BVP 2014 m. ir 1,2 % BVP 2015 m. pagal Komisijos 2013 m. rudens prognozę.
- (3) Lenkija turėtų griežtai įgyvendinti jau paskelbtas ir priimtas priemones, jas papildydama kitomis pakankamomis priemonėmis perviršinio deficito padėčiai tvariai ištaisyti iki 2015 m. Visas neplanuotas pajamas Lenkija turėtų panaudoti deficitui mažinti.
- (4) Taryba nustato 2014 m. balandžio 15 d. terminą, iki kurio Lenkija turi imtis veiksmingų priemonių ir pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4a dalį pateikti išsamią ataskaitą apie tiems tikslams pasiekti numatytą konsolidavimo strategiją.

Be to, Lenkijos valdžios institucijos turėtų: i) gerinti viešųjų finansų kokybę, visų pirma kuo mažiau karpydamos augimą skatinančias investicijas į infrastruktūrą ir atlikdamos kruopščią socialinių išlaidų ir jų veiksmingumo apžvalgą; ii) gerinti mokestinių prievolių vykdymą ir didinti mokesčių administravimo veiksmingumą; iii) nustatyti labiau privalomą ir skaidresnę institucinę viešųjų finansų struktūrą, įskaitant nacionalinėje apskaitoje naudojamų apibrėžčių suderinimą su ESS standartais, užtikrinant pakankamai plačią taikymo sritį, gerinant visų metų biudžeto vykdymo stebėseną ir užtikrinant nuolatinės išlaidų taisyklės laikymosi veiksmingą ir laiku atliekamą stebėseną, pagrįstą patikima ir nepriklausoma analize, kurią atliktų nepriklausomos įstaigos arba nuo fiskalinių institucijų funkcinio požiūriu nepriklausomos įstaigos. Be to, siekiant užtikrinti fiskalinio konsolidavimo strategijos sėkmę, bus svarbu fiskalinę konsolidaciją sustiprinti visapusiškomis struktūrinėmis reformomis, atitinkančiomis Lenkijai skirtas Europos semestro Tarybos rekomendacijas. Be 4 rekomendacijoje numatytos ataskaitos, Lenkijos valdžios institucijos ne rečiau kaip kas [šešis mėnesius] turėtų pranešti apie pažangą įgyvendinant šias rekomendacijas, taip pat tokią informaciją turėtų pateikti atskirame konvergencijos programų, kurios bus rengiamos iki visiško perviršinio deficito padėties ištaisymo, skyriuje.

Ši rekomendacija skirta Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*